

avant...!

figueres 7 setembre 1932 - n.º 26

periòdic d'esquerra

redacció: rambla

una victòria proletària

L'Assemblea d'Acció Social Agrària de les Comarques Gironines, que tingué lloc a la nostra ciutat, els dies 3 i 4 del mes en curs, va ésser una categòrica definició de ço que es l'esmentada agrupació.

Hem de reconèixer que hi feia falta l'escombrada que va fer-s'hi.

L'A. S. A. és una organització sindical on s'hi apleguen els explotats del camp, els quals lluiten aferrissadament per conquerir aquells drets indiscutibles que com a éssers humans es mereixen. Cal acabar amb l'esclavatge.

Per això no es podia permetre que en la mateixa hi militessin explotadors, i altres individus que sense ésser propietaris fan descaradament el joc que aquests volen

Els delegats que assistiren a l'Assemblea, conscients dels seus drets i deures, ensems de fer constar la seva posició de rebeldia, decidiren per unanimitat, foragitar els mercaders del temple.

Amb aquesta Assemblea ja s'havia preparat el tinglado pre-electoral. A darrera hora hi assistiren per a *beneir* als concorrents els senyors: Santaló, Puig d'Asprer, Puig Pujades i altres *personalitats* per l'estil. No cal dir que aquests senyors aprofitarien l'avinentsa per provar de col·locar novament el dogal al coll dels terrassans

Però la majoria de l'Assemblea que s'adonà promptament del parany, va acordar que aquests *senyors* no tenien d'inmiscir-se per res en els seus assumptes. Va ésser una escopinada en plena cara.

De l'abril de 1931 fins avui ha passat molt poc temps per a no recordar aquelles promeses públiques que varen fer al poble, aquell conglomerat maquiavèlic que es deia d'esquerra. Les conseqüències de la nostra bona fe encara les paguem, per això avui el proletariat que ja té un camí traçat, viarany fatigós i de visibles esculls, no el deixarà per encisadora que ens presentin la dreuera.

El triomf camperol que representa el resultat de l'Assemblea de l'A.S.A. és una confirmació de les nostres paraules.

Els camperols gironins s'aixequen sota la consigna reivindicadora.

La terra pel qui la treballa.

Mentrestant les forces reaccionàries es mobilitzen, però enfront d'elles, en peu de guerra, hi ha el poble treballador que privarà, passi el que passi i costi el que costi, que se'ns robi aquest mínim de llibertat conquerida.

Les autoritats republicanes en lloc de perseguir i empresonar als que conspiren per reinstaurar la monarquia, priven míligns i conferències proletàries, perquè saben molt bé que els treballadors del camp i de la ciutat quan s'implanti el règim que ens pertoca, serem inflexibles en la depuració de responsabilitats.

La posició civil dels militants de l'A. S. A. haurà estat condemnada en consell sumaríssim. El procés no es farà públic, però aviat en veurem l'execució.

Cal que tots els camperols de les contrades gironines obrin amb la màxima cautela, no actuant mai individualment. Si en un moment donat la seva dignitat d'homes conscients es veu ofesa pels mercenaris, que cerquin l'ajut dels demés companys.

La provocació no tardarà a presentar-se, però cal mostrar enteresa. Pensem que les baixes serien doloroses.

La revolució està germinant. Davant del desig sobirà del poble no hi haurà força humana que pugui oposar-s'hi.

JOAN CARRERES.

full quinzenal

l'onze de setembre

Quantes tristes evocacions, quants plans sorgit del fons de l'ànima, quantes expressions irades no ha suscitat el recordar la luctuosa data de l'onze de setembre de 1714, data en què Catalunya perdia les seves llibertats sota el regnat dèspota i oprobios d'aquell fatídic borbó que es digué Felip V.

Després de més de dues llargues centúries, Catalunya a l'empar d'un nou règim - d'un règim republicà - es disposà a l'assoliment complet de les llibertats perdudes. L'Estatut semblava que venia a obrir pas a un recobriment veritable per a poder realitzar els nostres anhels. Hem vist, però, que aquest Estatut no venia a satisfer la voluntat dels catalans, puix que, en bona part, no és l'Estatut que va votar el poble. Les Corts Constituents de la República Espanyola no han volgut respectar la voluntat unànime de Catalunya.

Això no vol dir, però, que l'aspiració del nostre poble s'aturi ací. No, l'Estatut no és l'aturador dels nostres dalers, ans al contrari, serà el punt de partida per a prosseguir en la lluita que ens ha d'esperonar fins a l'assoliment absolut de les nostres llibertats.

Enguany, la propera diada de l'onze de setembre revestirà, sembla, una mica de transcendència. Hom diu que el prop- vinent dia 9, quedarà enllestida la discussió de l'Estatut i, per tant, que aquest serà, de fet, aprovat. Aquesta gairebé coincidència es farà servir per a aportar solemnitat a la festa commemorativa de l'onze de setembre de 1714.

Bé, trobem molt bé que es commemori, com cal, aquella gesta, més que trista, heroica, però s'haurà de tenir en compte de no donar-hi un significat que, per ara, no tindrà, malgrat d'alguns que creuen altrament. Volem dir amb aquestes pa-

dos sublevaciones una, heroica; la otra, grotesca

Querer establecer un paralelo entre la gesta del gran capitán Fermín Galán y la «mejicanada» pancho-villesca de Sanjurjo, es algo tan enormemente absurdo como malintencionado.

No hay paridad posible; no puede haberla.

Galán representa el espíritu ciudadano, liberal de un pueblo oprimido que quiere sacudirse el yugo de una dinastía funesta y envilecedora.

Sanjurjo es la sacudida epiléptica de ese absolutismo aristocrático, y militarista que ruge y se desespera ante el inevitable derrumbamiento de sus privilegios seculares.

Galán subleva a la guarnición de Jaca contra una monarquía absoluta y un Gobierno dictatorial, y lo hace diciéndolo claro y noblemente a oficiales, clases y soldados, invitando a que se retiren a sus casas, aquellos que no quieran seguirle.

Sanjurjo se subleva contra un régimen legalmente constituido, con un Parlamento en funciones, máxima representación de la soberanía popular, ocultando sus verdaderas intenciones monárquicas dice a los indecisos que no va contra el régimen y desarma a la guarnición de Tablada que se resiste al milite rebelde.

Galán, modesto capitán de una compañía, con el solo prestigio de su atracción personal, su poder de captación y el noble impulso de sus ideas, que no desconocen los que le tratan, se levanta en armas contra un monarca perjuro, una Constitución violada y unas autoridades facciosas.

Sanjurjo une a la autoridad de su cargo, el prestigio de su época de caudillaje en Africa y consigue la adhesión de fuerzas de la Guardia Civil, de la guarnición y de muchos militares en activo y retirados, ambiciosos y despechados, rebelándose contra un Gobierno que, fiado en su promesa de honor, depositó en él la máxima confianza.

Galán quiso retirar-se del Ejército cuando Berenguer lo sacó del Castillo de Monjuich. Le presentó a éste la solicitud, que inutilizó diciéndole que

por su valentía y cultura lo necesitaba, y entonces Galán le advierte que en la primera ocasión se sublevaría.

Sanjurjo presta el día 14 de Abril su adhesión a la República y acepta puestos de máxima responsabilidad, para traicionar después al Gobierno y al pueblo soberano, que pone por encima de todos sus amores, el régimen republicano.

Galán no huye, se presenta, recabando para sí toda la responsabilidad de sus actos.

Sanjurjo, imitando a su «amo», el XIII veces felón, toma las de villadiago, importándole un ardite que castiguen a los demás.

Galán, caudillo de una rebelión militar, con tantas circunstancias favorables, fué fusilado en unión de García Hernández, que se limitó a secundar sus órdenes, y el Código de Justicia Militar en sus artículos 237 y 238, sólo castiga a los Jefes de la sublevación con la última pena.

Sanjurjo, caudillo también de otra rebelión, sin ninguna atenuante, ¿qué pena le corresponde?

¿Existe ni remotamente homogeneidad alguna en ambas sublevaciones?

La de Galán, sublime, idealista, quijotesca, si se quiere, pero que tiene los caracteres de aquellas gestas heroicas de los Comuneros de Castilla: Torrijos, Riego y demás mártires inmolados en aras de la libertad y de la justicia, que demandan las ansias populares.

La de Sanjurjo, tartarinesca, sancho-pancesca, ridícula, apoyada por aristócratas y militares monárquicos ultra-reaccionarios, que sueñan con un pasado, que está definitivamente sepultado por el formidable empuje de las ideas liberales.

¿Qué quedan de ambas?

De la primera, una República ya vigorosa, que seguirá el rumbo que le trace el pueblo, con la exacta visión de sus destinos históricos.

Y de la segunda, un manifiesto que, con ligeras variantes, pudo firmarse el 13 de Abril de 1931, y un fagín de general abandonado en la huída del

raules que caldrà ajustar-se a les realitats del moment sense exageracions de cap mena.

Partant d'aquesta festa de commemoració ens vé a la memòria la seva celebració, a la nostra ciutat, que tingué lloc l'onze de setembre de l'any 1923 — dos dies abans de l'adveniment de la dictadura de Primo de Rivera — amb tota esplendor i entusiasme, a la nostra Rambla. Hi hagueren dues audicions de sardanes i gran repartiment d'opuscles patriòtics i de nacionalisme radical, escampats profusament per un grup de joves optimistes i esforçats, que sentien en tota la seva essència el que volia dir ésser bon català. En el programa anunciador de la festa hi havia, en la plana frontal, en lletres negres palesant la dolor d'aquella data: «1714. Data en què Catalunya perdé les seves darreres llibertats» i sota d'aquestes paraules en lletres vermelles, radiant de rebel·lió una data inconeguda de l'esdevenidor de Catalunya que deia: «Any 19... data gloriosa en què Catalunya tornarà ésser lliure».

Amb un Estatut aprovat, doncs, no haurem aconseguit les llibertats integrals del nostre poble. Solament treurem la brossa del camí que haurà d'assenyalar la fita tan esperançada.

ROC CLAR.

cabecilla hacia la frontera portuguesa.
¡REMEMBER!

La pena de muerte ha de ser abolida. No hay razón para que subsista en ningún Código. Karr al decir «que empiecen los señores asesinos» cuando se discutía la supresión en la Dieta Prusiana, demostraba sus feroces instintos.

Recordemos, sin empargo, que Galán y García Hernández fueron fusilados en domingo, no obstante impedirlo la Iglesia y «profesando» los españoles la religión católica, apostólica, romana, y recordemos también que no se distinguió la prensa monárquica por sus clamores de indulto, ni se «conmovieron las esferas católicas» por el atentado que a sus conciencias cristianas, comestieron aquellos sicarios borbónicos.

Si a la petición fiscal, en el proceso que se tramita, va unida la pena capital, hemos de presenciar las peticiones de indulto de todo el clero, asociaciones y entidades de toda España.

ENRIQUE MEDINA.
(Diario de Almería.-17-VIII-1932.)

sanejament burocràtic

política local

A redós de l'intentona de «pronunciamento» que dirigí el presidari Sanjurjo, es parlà i encara és tema d'actualitat, de la necessitat de reorganitzar l'aparell burocràtic de l'Estat, on s'amaguen molts monàrquics, que cobrant de la República conspiren indecorosament per reimplantar aquell règim repugnant que tacà de sang màrtir la història pàtria.

Però a més de sanear les dependències de l'Estat, cal fer-ho en les Diputacions, Governos Civils i Municipis.

Ja seria hora que els encarregats de l'ordre, vetllant per a consolidar el règim, es decidissin a portar a terme aquesta meritòria escombrada, que seria ben vista pels que no admetem tornar als temps de vexació i escarni.

Localitzem els fets i parlem de la nostra ciutat.

Volem recordar novament, que un dels arguments que més es gastaren durant la campanya electoral del 12 d'abril de 1931, va ésser el propòsit de sanear tots els estaments burocràtics.

¿Per què no és portà a la pràctica tal empresa?

En alguns pobles ja va fer-se. Cal distingir Castelló d'Empúries.

Ací Figueres ni va haver prou que un empleat municipal agafés per la solapa a un valent (?) regidor, perquè tots els projectes que s'havien manifestat repetidament i pública, anessin en orris. Quins records tan desagrades guarda l'era d'en Deseia!

Els components de la majoria edilícia, revolucionaris de pura cepa -darrera el taulell, -es gastaren més de 6.000 pessetes de l'erari municipal, per fer venir un senyor recomanat per un ciutadà íntim amic d'un dels prohoms de la dita majoria, per tal de revisar els nomenaments dels empleats municipals ingressats durant la Dictadura. Com era d'esperar, els nomenaments varen ésser declarats nuls.

Allavors, els homes de la majoria, que encara respiraven pólvora, varen notificar a varis empleats que serien acomiadats a la fi del següent mes.

Però vet-ací, que durant aquest interval surt un sacrificat que demana siguin compensats els seus copiosos

treballs, polítics i particulars, i allavors ve l'afrosa entente. La majoria pacta amb la minoria. Els escriptors acomiadats, que havien presentat el corresponent recurs, són requerits, molt amablement, pels regidors majoritaris, a retirar-lo, pregant-los oblidin el succeït. Mentrestant la minoria els deixa el camp lliure pel nomenament del «Majordom de cerimònies». Solament Pascal, per cobrir l'expedient als ulls del poble, assisteix a les sessions per fer riure a la majoria.

Per tant, si a Casa la Vila hi continuen elements indesitjables, hem d'agrair-ho als regidors de la majoria que traïren ço que havien promès, per tal d'assolir una prebenda per un incondicional disciplinat.

Nosaltres entenem que els homes representatius de Figueres tenen l'obligació d'actuar de cara al poble, deixant de banda favoritismes i portant a la pràctica la seva demagògia milinesca.

De no fer-ho és ajudar als reaccionaris a portar endavant les seves aspiracions retrògrades i repulsives, i, per tant, es fan responsables del que pugui succeir.

Són fets que el poble ha de tenir en compte per quan arribi moments decisius que, per desgràcia o per sort, han de presentar-se.

Allavors caldrà passar-los a tots per l'adreçador.

VÍCTOR MUNTANYÀ.

MANEL GAS MAÑA

NOTARI

successor dels Srs. Candal i Junyer
ofereix al públic el seu despatx

Avinguda República, 43, pral. (carrer Nou)
Telèfon 34 X FIGUERES

TINTORERIA LA ECONÓMICA

DE

T. MÉNDEZ

Avinguda República, 67 (abans Nou). - FIGUERES

Tenyits, rentats i planxats pels procediments més moderns a preus sense competència.

Rentar vestit home, en sec.	3'50 ptes.	-	Tenyir	8 ptes.
• americana	2'00	• - •	5	•
• pantaló	1'50	• - •	3	•
• vestit senyora	2'50	• - •	5	•

Avui acaba el termini assenyalat per retornar les quantitats aportades a la subscripció oberta pels «amics d'avant..!», pro-làpides Francesc Ferrer i Guàrdia.

Ens plau fer constar que fins aquest moment cap dels ciutadans que contribuïren a aquesta meritòria subscripció han reclamat el seu òbol.

Agraïm sincerament aquesta mostra de confiança.

Tal com anunciàvem en el passat número, anirem seguidament a organitzar un públic acte lliurepensador, en el qual prendran part destacades personalitats.

Drogueria i queviures EL SIGLO
Avinguda de la República, 17

foment de la sardana

Per avui, a les deu de la nit, a la Rambla, en commemoració del cinquè aniversari de la seva fundació, aquesta entitat ha organitzat una magna festa sardanista a càrrec de dues cobles de reconeguda fama: *Barcelona—Albert Martí i La Selvatana*.

No dubtem que l'acte es veurà concorregudíssim, constituint un nou èxit per la societat organitzadora.

* * *

Aquesta mateixa entitat convoca als seus socis a la Reunió General Ordinària que tindrà lloc el proper dimarts, dia 13, a les 10 de la nit, al seu estatge social (Societat Coral Erato).

Es pregada l'assistència dels socis.

de les comarques empordaneses

obrint camí

Ens plau fer remarcar la mobilització de les forces liberals de l'Empordà.

A diari rebem missatges de ciutadans que s'adhereixen a la nostra campanya.

No podent contestar particularment a tots els que ens animen a continuar la lluita contra les caduques promocions, voldríem que amb aquestes ratlles es donessin per correspostos.

Els «amics d'avant...!», fermes i infatigables batalladors d'un ideal de justícia i igualtat, no hem defallit en moments de perill, i avui que anem consolidant la nostra posició agraim sincerament les mostres d'afecte que rebem, les quals ens esperonen a portar endavant la nostra actuació.

Estem treballant cercant la manera d'enllaçar-nos més íntimament amb les forces veritablement d'esquerra, disperses per l'Empordà. Forces que, com nosaltres, havien ajudat a dirigents especuladors de la política, i que adonant-se, a temps, del tripijoc inqualificable d'aquests homes, estan disposades a fer un front únic per assolir aquell règim d'equimitat i progrés que anhelem els ciutadans conscients.

Aquest període de preparació individual ha estat suficient per a mostrar-nos l'abast de la nostra responsabilitat, i demà aquesta responsabilitat l'encabirem dins una col·lectivitat d'homes sincers i honrats.

Tenim a punt les eines de treball i no serà tard el dia que les repartim ací i allà.

Quan tots ens trobem aplegats sota la mateixa bandera començarem la palestra decisiva que ens farà aconseguir el benestar espiritual i físic que tots freturem.

Gaudirem de la felicitat que plasmarà una munió d'homes encoratjats, solament, per nobles afanys de germanor i humanisme.

de cabanes

la revolució que cal fer

Es una raó evident que la República decepcionà a la massa republicana del país, en veure que a més de tenir tota classe d'atencions als homes de la monarquia, els deixà en el comandament dels seus respectius càrrecs i empleus, com si res hagués passat, continuant fent impossible la vida als ciutadans de dignitat. Sens fixar-se amb les queixes, súpliques i protestes que de tot arreu clamaven justícia i renovació, la República continuava la seva trajectòria suau i tranquil·la, fins que envalentonats del tot els cavernícoles es disposaren a acabar d'una vegada amb aquest estat de coses, ansiosos de distincions i privilegis, però el poble reaccionà al moment fent-los desbaratar els seus criminals intents.

Aquesta reacció popular ha fet que també el Govern reaccionés enèrgicament i es disposi a realitzar les reformes totals, integrals, que fa temps preconitzàvem els homes d'esquerra, però a pesar de les manifestacions clares i terminants fetes pels Ministres dels diferents rams, no crec sincerament que aquestes reformes projectades siguin el prou extensament possible per extingir completament aquestes fetors caciquistes i sectàries, arrelats fonament arreu d'Espanya.

Perquè aquest caire revolucionari que vol prendre el Govern de la República sigui quelcom veritable, caldria netejar minuciosament tots els Ministeris, l'Exèrcit, els Governos civils, els Municipis, la magistratura, la policia i totes les oficines públiques, de monàrquics, ex-monàrquics, monarquitzants, monàrquics republicanitzats i àdhuc d'alguns republicans de cartó, que no saben avenir-se de com la República els tracta tan bé.

No basta tampoc fer una bona tria en els consolats, ambaixades, capitals i ciutats, sinó que des de la vila més gran al poble més petit i des dels poblets a les barriades i masies camperoles, cal fer arribar aquests aires purs de republicanisme, per fer odiar i oblidar aquell gran borbònic que va escampar-se arreu de la nació ibèrica.

Tant com continuïn omplint les oficines de l'Estat aquests reaccionaris, continuaran els tractes de favor i les influències. Tant com hi hagin influències i privilegis, imperarà el caciquisme amagat o declarat, i tant com el caciquisme no hagi desaparegut completament continuaran les coaccions, els odis i l'endarreriment dels pobles.

Aquesta llibertat que ens pensàvem haver obtingut amb el canvi de règim no l'hem

aconseguida encara totalment i per ella treballlem i per ella també som odiats, vexats i vergonyós es dir-ho, som considerats gent de desordre i il·lusionats per aquest gros nombre d'hipòcrites i farsants, que és serveixen dels diners de la República per a boicotejar-la i per a sotmetre'ns altra vegada a l'esclavitud com en els temps dels bàrbars.

¡Quants funcionaris de l'Estat, d'haver triomfat el traïdor Sanjurjo, estarien a aquestes hores celebrant-ho entusiàsticament!

Per quina raó, doncs, tots aquests *empleiadets* i *empleiadassos* continuen percebent les dietes de la República sense tenir en compte que a més de no haver fer res per a portar-la ans al contrari, procuraran traïcionar-la en el moment oportú.

Aquesta gent, que varen acatar la Dictadura servint-la lleialment i varen adherir-se a la política desastrosa del perjur Alfons, no mereixien les consideracions que els ha tingut la República. Es precis per portar la pau i la tranquil·litat en les consciències republicanes, fer aquesta netedat amb escrupolositat i rapidesa o del contrari una altra conspiració - doncs no pararan ací - podria ésser de fatals conseqüències, degut, a què la República es veuria faltada de la veu del carrer, de la massa obrera, de l'ambient del poble que es l'únic que venç en totes les revolucions.

Urgeix, per tant, una intensa i íntegra renovació en tots els òrgans de govern, de no ésser així, nosaltres procurarem amb el nostre petit esforç, combatir i lluitar com sempre, contra tota classe d'injustícies, immoralitats i falsetats i procurarem, també, formar una col·lectivitat d'homes de recta conducta i noble historial, per tal que sota aquell tríptic «*Llibertat, Fraternitat i Justícia*» poguem aplegar-nos tots els ciutadans de sentit liberal i visió històrica que desitjin conuiu amicalment amb una nova era de prosperitat i engrandiment, que és l'ideal que perseguim.

MODEST SERRA.

de roses

una aclaració

Ens assabentem que el senyor Marcó ha dit que signar els nostres articles amb el nom de «Sang Nova» és no donar la cara, això ho digué a un company nostre, però l'ex-secretari del no menys ex-«Real Club» *monàrquico dictatorial* sap molt bé que jo sóc capaç basant-me en la veritat de donar sempre la cara i el pit, puix per damunt de tot sóc, he estat i seré un home sincer disposat a afrontar

serenament el que pugui succeir amb les meves manifestacions, i fins la seguretat que tots els altres companys de la Joventut són i pensen igualment.

Desitjariem que aquesta aclaració fos la primera i última per a fer-vos entendre que avui jo i demà altres companys us direm a vós i a qui us succeeixi en el municipi tot el que pugui dir-se en bé de la veritat i del nostre poble. Cal que us assabentem que personalment, no sentim odi ni per vós ni per ningú, exposem el que ens passà amb vós i amb altres i ço que creiem més convenient per millorar la nostra vila, i amb seguretat en l'esdevenidor encara anirem més enllà.

Doneu-vos, amb aquestes ratlles, per assabentat de com actuem i actuarem sempre, sota la signatura de «Sang Nova», i anem al gra.

Vós que parleu de donar la cara em cal recordar-vos que acostumeu donar l'esquena. Recordeu que per tenir el vostre triomf ben segur preteníeu que uns quants de la nostra «Joventut», entre aquests, un servidor, ens arméssim de bastons per apallissar, segons indicàveu, els del band contrari, però vós volíeu quedar-vos a caseta. Fa quinze dies que féreu una proposició als consellers radicals senyors Pous, Seseras i Salomó preguntant-los que signessin l'esmentada proposició que era un parany per tenir-los al costat vostre i així assoliríeu la majoria municipal, no recordant que havíeu promès al poble que amb aquests senyors no hi volíeu cap tracte. El més curiós és que en rebre una contesta negativa dels mateixos volíeu fer creure que eren ells els que presentaven la repetida proposició, quan a bastament coneixem que l'autor éreu vós.

L'única vegada que donàreu la cara, va ésser després de les eleccions que ens notificàreu que quan fóssiu ballle ens deixaríeu. Això ho complíreu com un home.

Ja us hem dit en altres ocasions que sou un panxacontent, que únicament cerqueu l'avinentesa de quedar bé per vós, i com a polític ho repetim: sou un farsant, puix que és incomprendible que hagueu pretès buscar col·laboració amb uns regidors quan fa un any ens aconsellàveu que els teníem de fer fracassar de bon grat o per força. Per això ex-amic Marcó, quan un home es contradeix tant vegades, quan es manca d'un caràcter segur i formal, el millor és plegar.

Un altre dia, si els volguts «amics d'avant...!» no es cansen, exposarem altres cosetes.

Salut i veritat.

Per «Sang Nova»
DANIEL COLL.

* * *

en justa defensa

Roses, la joia empordanesa, la que la natura a afavorit com a filla predilecta, la

que és per la seva situació envejable la primera platja de nostra terra, amb muntanyes que podrien ésser riquíssimes, sota el punt de vista econòmic i turístic, té la fatalitat que un grup d'homes, grans terratinents panxistes, sense una mica de idealitat, sacrificuen la bellesa d'aquesta malaurada terra en profit propi.

El seu egoisme i materialisme està tan arrelat en son cor, que prefereixen tocar quantitats ínfimes i miserables, però immediates, en haver de deixar una sèrie d'anys de percebre un centim en tant es poblessin nostres muntanyes, el que per ells representaria gran riquesa i completaria la bellesa del nostre país.

Anys ha que contemplem, amb dolor, la crema de nostres muntanyes. «Sang Nova», entitat saturada d'amor a la nostra terra, la qual defensarà en tots els llocs, fa una crida als veïns, autoritats i interessats, perquè cessin aquestes cremes, del contrari adverteix a tots que, emparant-se amb les darreres disposicions, obrirà una campanya, denunciant a les autoritats superiors, els autors de les cremes, els propietaris i el fi que persegueixen.

Per la bona causa que defensem, per l'interès, bellesa del país i benefici de tots, preguem no hi hagi persones de malvolença, que vulguin fergiversar el fets, ni el que pretenim. Per amor a Roses, per llur bellesa, per amor propi, no permetrem que es cremin les muntanyes, ja que aquestes són patrimoni del poble.

M. PONSETI.

de massanet de cabrenys

insídies de jesuïtes blancs

Covardament, sense signar, i, amb la visible temença de citar noms, se m'ha al·ludit des de les planes d'un setmanari d'aquesta vila.

Imbècilment s'han embruït unes columnes, ja brutes d'origen i d'executòria, usant dicció incivil i conceptes de mal gust.

Desvergonyidament s'ha posat la mentida en lletres de molllo tergiversant fets i falsejant àdhuc, actes d'autoritats de la República.

I bé. Em considero amb prou honra i dignitat per rebaixar-me a polemitzar amb qui, no donant llur nom, fins la seguretat de poder suposar mancat d'aquelles qualitats.

Poques paraules més, doncs. El dia 10

d'agost, sortosament, no va passar res. Podia haver passat, però.

Però també estic convençut que, d'haver sobrevingut esdeveniments desagradables, no haurien arribat llurs conseqüències als aduladors indignes d'En Carsi, d'En Chamorro i d'altres bandolers. Déu els cria...

I també crec fermament que les ordres de defensa del règim, que vaig obeir i obeiré en la meua modesta radiació, passi el que passi, no seran jamai donades als representants en cada poble pels pocavergonyes de l'U. P. als gallines que, en el moment del perill i de la veritat (digui's 14 d'abril o 10 d'agost) seria inútil que fossin cercats per un lloc de lluita, perquè caldria arrancar-los de sota el llit o d'un recó de sacristia.

I aquests són llocs reservats al «pot de chambre» o a la beata que va a fer exercicis amb el seu director esperitual.

DOCTOR MORLIUS.

de vilabertran

Ens pregunten fem saber que el número premiat en la Societat Recreativa «La Protectora» en el ball celebrat la nit del 16 d'agost és el 542.

S'agrairà al posseïdor de l'esmentat número que el presenti, com més aviat millor, al President de la Societat, a fi de poder-li lliurar el premi.

delos

el disco flexible que no es trenca, ni es ratlla. el més econòmic. el trobareu al carrer primillat, 12 (darrera la biblioteca popular)

a cobrar a fontaineblau

Hom diu que ara es farà una revisió meticulosa dels funcionaris.

Són molts—massa—els funcionaris que, tot i cobrar de la República, en malparlen, en diuen tots els fàstics haguts i per haver.

A aquests funcionaris malcontents, fervents adictes al règim monàrquic, el que podrien fer fóra dimitir el seu càrrec per l'antipatia que senten a la República. Com que la seva «dignidaz» no els permet obrar semblantment el que s'hauria de fer amb aquesta gentota és donar-los la cessantia.

Que els mantingués el borbó del mal punt—el XIII—.

A Fontaineblau, aquest tipus encara potser els pagaria amb els molts milions robats.

sanjurjo

Començaré per dir que nosaltres no solament no som partidaris de la pena de mort, sinó que àdhuc dins la nostra ideologia no hi cap el que uns homes privin de la llibertat a uns altres. Quan un home falta, hi ha molts mitjans per castigar-lo en lloc de tancar-lo en una cel·la petita, humida i sense ventilació, on al cap d'alguns temps és una ombra d'ell; brut, viciat, inapte pel treball i foll d'odi, que s'agreuja amb el despreci dels altres quan recobra la llibertat. Fóra molt millor dur-los a reemplaçar a honrats obrers que exposen continuament llur vida per la comoditat d'uns pocs. Quan un home és treballador, el que més el dignifica és la llibertat i el treball.

En el cas Sanjurjo no devia haver-hi atenuant. Entrava de ple en l'article del Codi militar que condemna a mort (que ell no ignora) i devia executar-se'l. No cal oblidar que intentava posar una dictadura pitjor que la passada i que hauria costat molta sang.

Quan es va aprovar l'abolició de la pena capital, exceptuant l'exèrcit, ens sublevà, i si no vàrem exterioritzar la nostra protesta fou per temor a la burla. ¿Com gosar nosaltres, modestos ciutadans, replicar als nostres governants? Ells són homes que per la seva vàlua personal ocupen el lloc en què es troben i saben molt bé el que convé o, almenys, haurien de saber-ho.

Ara, després d'aquest fracàs governamental (concepte nostre), no hi ha altre camí que suprimir el mentat article del Codi militar; perquè si es mantingué per evitar una sublevació de l'exèrcit contra la República i en el primer cas que es presentà es deixà sense efecte... no deu existir. No fóra lleial ni just que a un altre l'afusellesin. ¿Haurien procedit igual de tractar-

se d'un capità o tinent? No hi ha dubte que al no obrar amb energia és que hi havia por, o que tractant-se d'un general no podia complir-se la llei.

Parlant amb franquesa direm, que probablement hauria sorgit la nostra protesta d'haver-se executat a Sanjurjo. Però així com els nostres representants no posaren oïdes a les manifestacions del poble quan demanava la mort, tampoc havien de posar-les a la nostra protesta i, en canvi, complica la llei que renovaren.

Repetim, doncs: Tot delinqüent (almenys la majoria) és un dement momentani, temporal o permanent. Per tant, no deu tancar-se'l, sinó que cal dur-lo en plena llibertat a treballar en llocs perillosos, (mines, canteres,) segons la gravetat de la falta, o en reformatoris si és dement permanent.

¿Quants pares hi ha en presons, convertits en espectres, que mancats de treball robaren i mataren per portar un mos de pa als seus fills? ¿Qui és el culpable, ells o bé aquesta corrompuda societat capitalista? ¿Quants altres hi ha, que volent viure parasitàriament, mataren i robaren? ¿Quants estan en llibertat que haurien d'ocupar el seu lloc...! Per obra i gràcia d'ells, anyalment perden la vida cents i cents d'obers que demanen el que els correspon. Però a ells ningú els demanarà comptes; les lleis les fan ells, però no per ells.

Si per respecte a l'edat no fóra just portar a Sanjurjo a una mina, tampoc és just que estigui en un presidi (sempre serà el general) que viurà en comoditat, no mancant-li res sinó la llibertat, i aquesta, d'ací un parell d'anys ja en parlarem. El que li correspon és Bata, amb la seguretat que no agafarà les febres. PERE BELLOSTES.

Articles de tocador i perfumeria

EL SIGLO

Avinguda de la República, 12

Tingueu compte que les últimes
novetats són sempre a

CALÇATS PALLACH

Gran Cafè EXCELSIOR

RAMBLA - Telèfon, 218 - FIGUERES

unes fulles volanderes

El Liceu «Monturiol» que tan encertadament dirigeix l'excels pedagog Llorenç Vives, per mitjà d'unes fulles acuradament confeccionades que donen a comprendre la clara visió del seu autor, assabenta al poble l'obertura de curs.

L'elogi d'aquest Liceu ja l'hem fet i no hem de repetir-lo, tan sols hem de remarcar que es tingut en compte el lema de la seva bandera:

«Conseqüència en l'humanisme més pur».

Aquesta definició del mestre Vives, és una prova irrefutable, del seu caràcter sincer i generós.

Els mestres no deuen ésser materialistes, es deuen a la col·lectivitat i han de vetllar per la perfecció dels seus integrants.

Aprofitem l'avinentesa per felicitar cordialment a Llorenç Vives, tot hi desintjant-li que la seva meritòria obra no sigui interrompuda pels sectaris.

S'arreglen plomes estilogràfiques
Llibreria Batllosera
GALAN, 3

lent dissabte

Com ja ha fet saber la premsa diària, el partit d'Esquerra Republicana de Catalunya, ha fet dissabte, un dissabte d'espolsament de sis consellers de la majoria. D'aquest moment ençà, doncs, ha deixat d'ésser majoria a l'Ajuntament de Barcelona per a passar a ésser una minoria com les altres.

Hom diu, però, amb motiu d'aquesta escombrada que encara no s'ha fet la neteja que calia.

A veure si caldrà un altre dissabte més aprofitat.

Haurem d'esperar les circumstàncies que ens diuen.

Lerroux digué en el míting de Valladolid:

No em tremolarà el pols, per firmar les sentències de mort dels qui atemptin contra la República.

Davant la "intentona" monàrquica de Sanjurjo, Lerroux i tot el partit Radical, han estat els primers en demanar l'indult.

Lerroux, doncs, com sempre, continua fent el paper de traïdor.

ens han amagat l'ou?...

Dimarts de la setmana passada es rumorejava molt insistentment en la nostra Ciutat, que el fatídic Barrera havia estat detingut a Mendinyà en una finca del *Marqués de la Torre*.

Aquesta nova sembla que va sortir de la delegació de policia, essent comunicada a un panxut prohom figuerenc, qui com a bona marmallera l'escampà ràpidament

Després no s'ha sapigut res més del succeït, però el Barrera sembla que ja està a lloc segur

Creiem que la policia governativa local hauria de posar en clar la veritat d'aquesta nova, encara que es tracti d'una ficada de peus.

Sabons i lleixius de totes classes
EL SIGLO
Avinguda de la República, 17

Carrasco Formiguera, Puig Pujades, Ametlla i Institut de Sant Isidre, amb careta d'esquerra!..

Per això va tant bé la República!..

amagueu les criatures!

Donem aquest crit d'alerta perquè han tornat a aparèixer moltes de les publicacions monàrquiques i reaccionàries, darrerament suspeses amb motiu de la fracassada «intentona» del mes prop-passat.

Aquestes publicacions que s'escampen i fan més mal que la «pesta bubònica»—o «borbònica»—ja no havien de veure més la llum del sol.

Pel que es veu, la República encara els ha afavorit amb aquests dies de vacances forçades, puix que els ha donat temps per acumular originals per tot el que manca d'aquesta anyada.

Els, sempre joiosos, deuen dir: «No hay mal que por bien no venga.»

Articles fotogràfics EL SIGLO
Avinguda de la República, 17

Creieu-me, estimats companys, malgrat dels apetits brutals, malgrat de les violències, la força que governa el món és el pensament.

Anatole France.

EMILI LLOSA

ha traslladat el seu domicili a la **RAMBLA, n.º 19, segon pis, (al costat de la Llibreria Masdevall).**

Per qualsevol encàrrec podeu tocar el timbre que hi ha a la porta del carrer, el qual comunica amb el pis.

remarquem...

...que quan hagué de marxar e vaixell «Buenos Aires» per a emportar-se a l'exili als revoltosos de l'Alt Llobregat, no s'hi pensà pas tant com ara amb l'«Espanya N.º 5», el qual hom diu que fa una pila de dies que està preparat per a emportar-se'n 312 monàrquics del fracassat complot, però mai acaba de rebre l'ordre de fer-se a la mar.

S'arreglen plomes estilogràfiques
Llibreria Batllósera
GALAN, 2

correspondència

M. Ponseti.—Es publica.

Josep Ferrer Ferrer.—Us preguem passeu per la nostra redacció, qualsevol dia feiner de 10 a 11 de la nit.

Modest Serra.—Va en aquest número.
Joan del Puig.—Cal que us doneu a conèixer.

Pere Credes.—Va al cove. Massa aburgesat, és article per «*Empordà Federal*» o «*La Veu de l'Empordà*».

Pintures i pinzells EL SIGLO
Avinguda de la República, 17

La burgesia no es sosté solament per la violència, sinó també per mitjà de la rutina, l'atuíment, l'abatiment, l'aclaparament, la manca de consciència i d'organització de les masses.
LENIN.

O C A S I Ó
Màquina d'escriure UNDERWOOD model 5, a 400 pessetes.
Primfilat, 12
(Darrera la Biblioteca Popular)

La llengua catalana, sobretot havent compte de l'exeguitat del seu terreny d'expansió, fou una de les que més s'afanyà en l'Edat mitjana a fer-se mestressa de la ciència europea. Obres eixides a França, Provença, Itàlia, Castella i ádhuc regions més apartades, no trigaren gaire, per punt general, a ésser portades al nostre bell catalanesc.

A. RUBIÓ I LLUC.

Olis purs de oliva del Sindicat Oleícola Garrotxa-Empordà EL SIGLO
Avinguda de la República, 17

darrera hora

Sembla que ahir a la nit i matinada passada la reacció intentava provar sort, una altra vegada, contra el règim, cosa que ha quedat frustada i no ha passat, per ara, d'una intenció.

El poble de Barcelona en assabentar-se d'aquests rumors es llançà al carrer per privar aquests desigs monarquitants, disposat a sanear, degudament i viril, la gosadia d'aquests individus que degut a la benignitat dels governants de la República ens donaran molt que sentir.

Els periòdics veritablement esquerrens ja fa dies que estem advocant perquè les autoritats de la República actuïn amb més energia, punint durament els atemptats contra el règim, perpetrats per aquesta plutocràcia que enyora reinstaurar la ignominiosa monarquia.

Un bon taller de calçat a mida
PALLAC GALAN, 2

avant..!

el pròxim número sortirà el dimecres, 21 setembre. — venda: llibreria batllósera.

Productes vegetarians EL SIGLO
Avinguda de la República, 17

Una llengua no és un diccionari, és una ànima.
T. DAVIS.

Arts Gràfiques TRAYTER, Cervantes, 13, Figueres

avant...!

dintre breus dies les
constituents espanyoles
pariran un "fetus":
un estatut per catalunya

cal que perduri el sometent?

Amb la pregunta que encapçallem aquest article no pretenem obrir una enquesta, ni molt menys. Aspirem solament a explicar, en poques paraules, que creiem del tot innecessària l'existència del sometent.

Antigament, el sometent de Catalunya era ben vist pel nostre poble, el qual n'estava orgullós i hi tenia dipositada una plena confiança. Ara, però, no tan sols no n'hi té cap, sinó que a més a més ha arribat a odiar-lo, degut a l'enviliment i baixesa en què l'ha deixat la despreciable actuació perpetrada a la nostra terra en les darreres anyades.

El sometent ha pogut ésser classificat en: sometent rural i sometent de ciutat.

El sometent rural, com ja ho diu la paraula, és el que perteneix al camp, a les masies i als poblets escampats per Catalunya. Hi ha qui diu sentint-se optimista, que aquest sometent manté encara la vella actitud per la qual es féu guadora i garantitzadora de llibertat. Creiem nosaltres que van errats. Avui el sometent rural és del complet domini dels reaccionaris, carlistes, lliguers i de tota la xurma que havia militat a la funesta «Unión Patriótica», i s'ha pogut comprovar, d'un faisó claríssim, que tots eren enemics declarats de la República, conspiradors curulls de baixesa, disposats a qualsevol moment a ajudar i fer triomfar les *bones i sanes* (?) intencions de qualsevol generalot que s'aixequés contra el règim constituït.

En els pobles i viles, la gent clama inútilment contra aquesta gentussa que torna a tenir la paella pel mànec i ja emprèn la persecució de la gent afecta a la República, esperançats a posar altra vegada el peu damunt el poble que treballa i calla.

Avui encara en molts pobles i poblets, els caporals dirigents del sometent, no són altres que els elements indignes que durant la dictadura eren els capdavanters del partit de «Unión Patriótica».

Del sometent ciutadà, no en podem

pas dir menys que del sometent rural, ans al contrari. Eixits al redós de les organitzacions patronals, posaren en pràctica el pistolisme a ultrança. Els pistolers del «Lliure» actuaven tranquil·lament sota l'ègida ultraconservadora, burgesa i militarista, fàcilment emparada pel carnet de sometentista.

El menestral poruc o el burgès massa defensor dels seus béns, no exercien tan vils accions, però ho veien bé i aprofitant-se del seu lema, que volien ésser mots d'ordre: «Pau, pau i sempre pau», però que amagaven altres baixos instints que feien d'aquesta frase tot el contrari, els veien eixir al carrer amb l'escopeta a l'espatlla, afanyosos d'oposar-se a les justes reivindicacions obreres, manifestades en diades de vaga, cosa que tergiversava del tot les seves facultats, puix que no feien res més que defensar una sola classe, - la seva classe burgesa.

El sometent de ciutat ha estat i segueix essent-ho, ni més ni menys que el veritable exèrcit militant de la classe burgesa, armat fins a les dents i gairebé amb tots els afiançaments governamentals, amb totes les prerrogatives; impunement feia el que volia, ajudat per la força, damunt una ben nodrida part de la ciutat que tenia la dissort de no estar armada.

La reacció està amatent i anhela l'avinentsa de tornar a fer de les seves i, avantatjosament, té les armes a punt, sense compromís, car les té a l'albir de tothom i amb la vènia governativa, amb entera llibertat d'obrar com els plagui.

Caldria, ara que encara hi som a temps, que fos desarmat i anul·lat el cos de sometents. Un altre dia, si no es fa ens en podríem penedir.

Nosaltres creiem que el sometent no ha d'ésser ni de la gent de dreta, ni de la de centre ni tampoc de la d'esquerra. Tant a una banda com a l'altra, passant pel mig, hi han fortes concentracions burgeses i aburgesades que obrarien de manera semblant, per no dir exacta. El sometent, cas

de subsistir, només podria ésser del veritable poble - el poble sotmès, el poble treballador - però no ha d'ésser ni serà així perquè la classe treballadora té necessitats més peremptòries a atendre, que la d'assajar-se a una rigidesa armada, absolutament militaritzada. Ultra això, l'obrer, per si sol, no adquirirà mai una arma per la qual hauria, avui per avui, de despesar unes centes pesetes, cosa que només poden fer les classes benestants.

El poble, però, un dia s'aixecarà civilment irat, contra la determinada classe que l'ha expropiat i perseguit salvatgement.

Allavors es reivindicarà i dignificarà, socialment i humanalment, assolint un màxim de respecte i solvència.

JOWSKI

felicitació a «un tiu viu»

Felicitem al tan abnegat, sacrificat i disciplinat ciutadà Campà, per haver obtingut, en propietat, el càrrec d'Inspector de serveis públics municipals i Majordom de l'Excm. i Il·ltrim. Ajuntament.

Ara, amb les mongetes assegurades, ja pot continuar sacrificant-se per la causa de la llibertat i de la República. Visquen els «tius vivus»!

*Pujulà, Puig Pujades, Guilla-
met, Vidal, Soler, Miravittles,
Coderc, Alegrí, Vernet, Pallac,
Dalmau i Rovira.*

Aquests son els dotze ciutadans que formen la majoria republicana (?) socialista (?) (?) i laica (?) (?) (?) del nostre Ajuntament, que en ple segle XX i en règim de democràcia, han negat el permís corresponent per a col·locar en un carrer de la nostra ciutat el nom del màrtir, assassinat per la clercalla, Francesc Ferrer i Guàrdia.

Cal que el poble figuerenc recordi aquesta ofensa.